

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

«HANYU JIAOCHENG»	57
Золотухіна Н.А. Використання онлайн додатків як засіб формування граматичної компетенції китайської мови.....	59
Ільченко А.Р. Сучасні підходи, методи та прийоми викладання китайської мови в контексті розвитку здібностей до запам'ятовування ієрогліфів.....	61
Лейба К.Ю. Методи викладання лексики на різних етапах вивчення китайської мови.....	63
Макітренко К.О. Методи викладання ієрогліфіки китайської мови.....	65
Соколова А.Р., Федюк В. Ю. Інтерактивні методи навчання китайської мови дітей дошкільного віку.....	67
Чихаріна К.І. Особливості викладання фонетичного аспекту китайської мови.	69
Щербакова К.О. 汉语听力技能训练方法.....	71

ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ В КРАЇНАХ СХОДУ

Науменко С.С. Освіта обдарованих дітей: державна політика Китаю.....	74
Олійник Ю.О. Особливості розвитку навчальних закладів Японії.....	75
Xie Fei. Educational Opportunities for Chinese Citizenship Values Aabroad Promotion.....	78
Ступченко Є.Г. Становлення та роль освіти в Арабському халіфаті.....	80
Wu Yanlin. Talantness Concept and its Influence Over Nowadays China.....	82
Han Zhangliang. Sport Education Work with Disabled Children in China: Why It Fails.....	83
Щербакова О.В. Шкільна справа та зародження педагогічної думки у стародавньому Китаї.....	85
Ян Чжуан. Розвиток вищої освіти Китаю в умовах стратегії «Один пояс- один шлях».....	87

ТЮРКОЛОГІЯ

Покровська І.Л., Йилдиз Уміт. Діяльність тюркологічних осередків закладів вищої освіти України.....	88
Йилдиз Уміт, Йилдирим Гюльчін. Культурні елементи в турецьких казках і їх використання у навчанні турецької мови (Türk Masallarında Kültür Öğeleri ve Türkçe Öğretiminde Kullanımı).....	90
Їлмаз Озан. Роздуми про перську граматику в коментарі Сууді Босневі XVI-го століття до поеми «Гулістан» (XVI. Yüzyıl Şârihlerinden Sûdî-i Bosnevî'nin Gülistân Şerhinde Farsça Dilbilgisine Dair Görüşleri).....	93
Челіксап Сефа. Використання візуальних елементів і орієнталізм (Görsel Öğelerin Kullanımı ve Oryantalizm).....	95
Акденізлі Фуат. Реформа турецького алфавіту як візуальний показник впровадження західних норм і ідеалів (Batılılaşmanın Görsel Bir Göstergesi Olarak Türk Harf Devrimi).....	97
Акденізлі Коджагюль Ділек. Відображення орієнталізму у зовнішній політиці у новому столітті: закон про фінансування з-за кордону ісламських організацій в Європі (Yeni Yüzyılda Oryantalizmin Dış Politikadaki Yansımaları: Avrupa'da İslam Derneklerine Yönelik Yurtdışından Finansman Yasağı).....	99
Алибекироглу Сертан. Турецкие идиомы, отражающие мимику человека.....	101
Чиалашвили-Гордеева Е.Ш., Рамазанова Ш.И. Проблема диалога Востока и Запада в литературе постмодерна.....	104
Джигора Н.О. Особливі підходи в навчанні дітей абетки турецької мови в контексті нової української школи.....	106
Дурланик М. Латіф. Стадії розвитку сучасної лінгвістики та видатні філологи у період Турецької Республіки (Modern Dil Biliminin T.C.	

орієнтований лише на вивчення мови без цікавих складових. Так, з точки зору навчання, це краще, але навчання повинно бути не тільки корисним, а й різноманітним і цікавим. Із точки зору методики, завдання повинні відрізнятися одне від одного, тоді матеріал буде краще запам'ятовуватися, а навчання буде лише у радість. Тож я склала таблицю, щоб оцінити підручники за обраними критеріями. І як ми бачимо, «Hanyu Jiaocheng» трошки поступається «Discover China».

	«Discover China»	«Hanyu Jiaocheng»
Будова і формат підручників	●●●●●	●●●●●
Чи відповідають слова, представлені в підручниках, рівням HSK?	●●●●●	●●●●
Орієнтовність на студента	●●●●●	●●●●
Актуальність закладеної в них інформації	●●●●●	●●●●●

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ДОДАТКІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

*Золотухіна Наталія Анатоліївна, студентка 5 курсу факультету іноземної філології
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: к.ф.н., доц. Н.В. Руда*

Місце граматики китайської мови є предметом наукової дискусії понад століття, але граматичний аспект – це найважливіша частина програми курсу китайської мови, що викладається на кафедрі східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Труднощі, що виникають перед викладачами вищої школи, пов'язані зі складністю самого предмету, оскільки часто граматику просто не вдається виокремити з багатогранних зв'язків і впливів в рамках мовної системи і описати її в чистому вигляді. Неминуче охоплюються інші аспекти мови і суміжні галузі науки. У підсумку, на сьогоднішній день в українській вищій школі існують лише поодинокі авторські курси теоретичної та практичної граматики китайської мови і наукові дослідження окремих аспектів викладання граматики. Недостатня,

на наш погляд, матеріальна та комплексна наукова база призводить до того, що викладачі китайської мови змушені поєднувати у певній мірі лінгвістичні роботи класиків синології С.Е. Яхонтова, А.А. Драгунова, В.І. Горелова та ін.) або комплексні збірники (ті, що в популяризованій англomовній літературі називаються Comprehensive Grammar) [2]. За останні 10-15 років з'явилася можливість користуватися новітніми роботами, доступними в електронних бібліотеках та мережі Інтернет. З урахуванням усіх цих факторів нами було розроблено дослідження щодо вияву ефективності використання мобільних онлайн додатків як засобу підвищення граматичної компетенції, що дозволяє:

- по-перше, аналізувати вже наявну науково-теоретичну базу студента-філолога;
- по-друге, досить повно описати різні граматичні феномени в китайській мові;
- по-третє, дати цим мовним явищам пояснення в типологічній перспективі або продемонструвати їх системний характер.

При використанні інформації в Інтернеті як ресурсу для вивчення англійської мови існують деякі критерії щодо онлайн ресурсів вивчення граматики китайської мови, на яких потрібно наголосити:

- матеріали для вивчення китайської мови повинні містити достатню кількість письмових вправ та текстів;
- введення граматичних конструкцій повинно бути контекстуальним.

Учням має бути представлена достатня кількість зразків мови в автентичному використанні;

- матеріали повинні включати завдання, що забезпечують критичне мислення та заохочують учнів до візуалізації;

- матеріали повинні включати цікаві завдання [3].

Нами були обрані такі онлайн додатки, як: Fluentu Chinese, Quizlet, HSK Online, Super Chinese, Immersive Chinese. Задля оцінки ефективності комплексу вправ на основі інтерактивних технологій китайської мови на середньому етапі вивчення було проведено експеримент. Констатуючий етап експерименту проводився після підготовчого етапу, метою якого було познайомити учнів з особливостями методу і підготувати їх до роботи з комп'ютерними програмами для вивчення китайської мови. Бесіди з учнями надали інформацію про те, що виконання подібних вправ є цікавим, однак знань, достатніх для ефективної роботи по ним вони не мають. Корекція методики повинна була полегшити роботу студентів з інтерактивними програмами. Проте, саме допоміжний період забезпечив можливість розвитку вправ як засобу інтерактивного навчання. Етап експериментального навчання передбачав організацію роботи на підставі інтерактивності. Для цього нами був розроблений тематичний план, в який було впроваджено місце інтерактивного навчання (учні 9-10 класу). Навчання велось, як глобально в курсі мови на основі інтерактивної програми, так і локально, на основі окремо взятої вправи. Оволодіння мовними навичками, як теоретичними, так і практичними лежить в основі граматичної компетенції. Залежно від дидактичної задачі ці вправи можна розподілити на наступні види:

1. Вправи, які спрямовані на формування лексичних та граматичних навичок. Наприклад, необхідно зробити із стверджувальних речень заперечні в програмі. Завдання типові, однак програма допомагає здійснити зріз знань.

2. Вправи на розвиток рівня мовної компетенції, на критичне осмислення дійсності та підготовки учнів до застосування мови на практиці.

3. Вправи на навчання побудові письмового висловлювання на основі зібраної та обробленої інформації, що виконуються (без опори на текст). Йдеться про те, щоб написати есе та розмістити його на сайті www.italki.com. При виконанні таких вправ основний акцент робиться на форму та на зміст висловлювання. Особливості вправи полягають в тому, що вони реалізують себе в контексті творчої спрямованості. Завдяки розвитку творчих навичок, вони сприяють проблемному навчанню і обумовлюють можливість оцінки інформації, отриманої або створюваної шляхом спостереження, досвіду, рефлексії, міркувань або комунікації як керівництво до дії або формування переконання» [4].

В основі дій подібного спрямування лежать проблемні ситуації, що робить навчання проблемним саме по собі.

Плануючи впровадження навчання граматики за допомогою додатків були враховані аспекти, які найбільше впливають на сприйняття матеріалу різної складності та тематики. У цьому дослідженні було проаналізовано та запропоновано шляхи, які допоможуть викладачу китайської мови зробити навчальний процес аргументованим, спрямованим на розвиток граматичної компетенції, також враховані такі принципи як: студент-центричність, гнучкість і доступність. Нам вдалося створити технологічно-стабільне та педагогічно здорове використання мобільних додатків, яке принесе користь студентам. Проте, при розробці програми з організації процесу вивчення граматики за допомогою мобільних додатків ми повинні бути обережними щодо вибору програмного забезпечення і пропонувати студентам варіанти. Мобільні програми, які використовують студенти, тому є такими, які визнають контекстні змінні, запроваджують опцію самостійного вивчення та взаємодії, роблять навчальний процес швидким та цікавим.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Судаков А.В. Формирование информационно-образовательной среды. Школа. – 2006. - №2.
2. Al-Seghayer, K. The effect of multimedia annotation modes on L2 vocabulary acquisition: A comparative study. Language Learning & Technology, 5(1), 2001: 202-232
3. Bai JH. Making Multimedia: An integral part of curriculum innovation. Journal of the Chinese Language Teachers Association. 2003;38:1-16.
4. Bai JH. Making Multimedia: An integral part of curriculum innovation. Journal of the Chinese Language Teachers Association. 2003;38:1-16

СУЧАСНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ВИКЛАДАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ ДО ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ІЄРОГЛІФІВ

*Льченко Анастасія Русланівна, студентка 2 курсу факультету іноземної філології
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов С.С. Науменко

Китайська мова (中国话, 中文, 汉语) є однією із стародавніх мов світу, яка налічує від 60 000 до 100 000 ієрогліфів. Наприклад, Великий словник китайських ієрогліфів (汉语大字典) містить приблизно 70 000 ієрогліфів. Своєрідність китайської мови пояснюється тим, що вона є мовою культури, історія якої налічує кілька тисячоліть. Китайська писемність удосконалювалась протягом століть та передавалась із покоління в покоління.

На сьогодні мова Піднебесної слугує засобом формування необхідних для професійного спілкування умінь, а також є своєрідним інструментом для розвитку й активізації психічних пізнавальних процесів особистості, зокрема, формування цілісного системного мислення, що, безмовно, підвищує рівень соціальної адаптації.

Запам'ятовування ієрогліфів — копіткий і часто недостатньо ефективний процес, з огляду на деякі особливості китайської ієрогліфічної писемності: велика розбіжність між формою та звучанням, велика кількість знаків, складна структура, безліч різновидів графічних елементів, незначна кількість опорних закономірностей, повне та скорочене написання й незавершена стандартизація [3], — які роблять її вельми складною для засвоєння [1].

Для оволодіння настільки специфічною писемністю вимагається залучення максимальної кількості механізмів психіки та інтенсивне використання всіх видів пам'яті. Оскільки практично не буває індивідів з однаково розвиненими та натренованими психічними функціями мозку та пам'яттю, колективне навчання ієрогліфічній писемності, що ґрунтується на певній кількості універсальних прийомів та методів, часто не приносить бажаних результатів.

Одним із найбільш популярних підходів, націлених на успішне запам'ятовування ієрогліфів, є оволодіння ієрогліфічною писемністю через вивчення базових знакових елементів — графем, на основі яких укладена класифікація ієрогліфів та які мотивують їхні смислові значення. Наприклад, фонетик 巴 *bā* є частиною наступних ієрогліфів: 疤 *bā* (шрам), 把 *bǎ* (ручка, рукоятка), 爸 *bà* (батько), 吧 *bā* (звуконаслідування ударів). Таким чином, додавання графеми 疒 (хвороба) до фонетика 巴 *bā* дає ієрогліф 疤 *bā* (шрам), вимова якого повністю узгоджена з фонетиком, а значення, тим часом, стосується захворювань. Хоча вимова не всіх ієрогліфів збігається з вимовою фонетика, тим не менш, учні можуть щонайменше передбачити варіанти їхньої вимови (наприклад, як у випадку з ієрогліфами 把 *bǎ* і 爸 *bà*).

Підхід до вивчення ієрогліфів через призму їхнього походження також є досить ефективним, адже допомагає запам'ятати точне написання ієрогліфа, спираючись на зоровий образ. Науковець Цзя Гуоцзюнь пропонує презентувати найпростіші ієрогліфи через малюнки, які ілюструють їхню еволюцію від стародавнього накреслення до сучасної форми.

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку   Формат   Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк.   Зам №   Тираж   прим.   Ціна договірна.